

HEL-gudstjenesten -En gudstjeneste for alle

Rune Rasmussen

1

Større tilhørighet i gudstjenesten
– maktpåliggende for kirken og for ALLE mennesker!

*Mangfold gir deg en plass ved bordet.
Inkludering gir deg en stemme ved bordet.
Tilhørighet skapes når din stemme blir lyttet til og tatt på alvor!*

2

Stortingsmelding 8 (2022-2023):

Menneskerettar for personar med utviklingshemming

Her løftets rett til tros- og livssynsutøvelse positivt frem. Blant annet HEL-konferansen blir beskrevet som et bidrag fra Den norske kirke. Samtidig utfordres nettopp tilrettelagte fellesskaps forhold til det øvrige menighetsarbeid, og tilrettelagte gudstjenester i forhold til de ordinære:

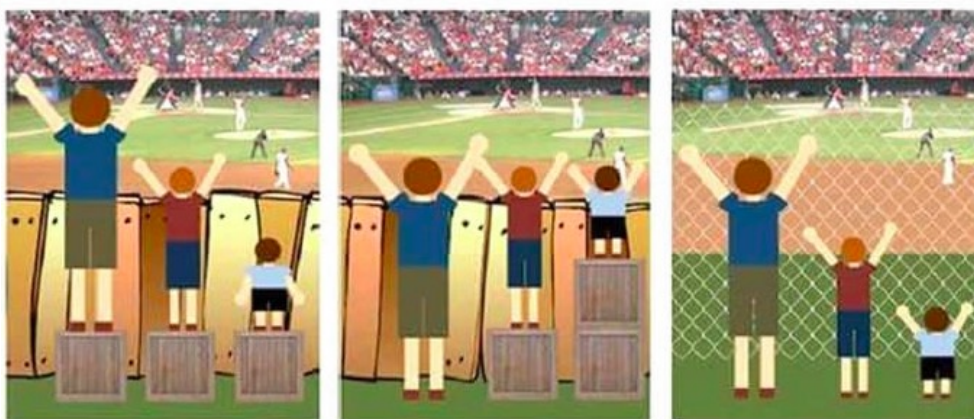
«Spesielt tilrettelagte tilbud som ikkje blir kombinert med tilrettelegging for deltaking i allmenne tilbud, kan medføre stigmatisering og utestenging».

Side 128 Stortingsmelding 8, *Menneskerettar for personar med utviklingshemming*
KR 101/22 side 9

Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken
som skal bli behandlet på Kirkemøte 2023

Saken påpeker at det finnes **ikke-fysiske barrierer** som går rett inn i spørsmålet om universell utforming for læring og gudstjenestefeiring. Her heter det blant annet:

«Er gudstjenesten utformet på en slik måte at alle kan delta? Er det greit om noen ikke klarer å sitte stille? Er aktiviteter for barn og unge tilgjengelige og tilrettelagt for alle, med tanke på språk, innhold og pedagogikk?»

Den norske kirke skal:

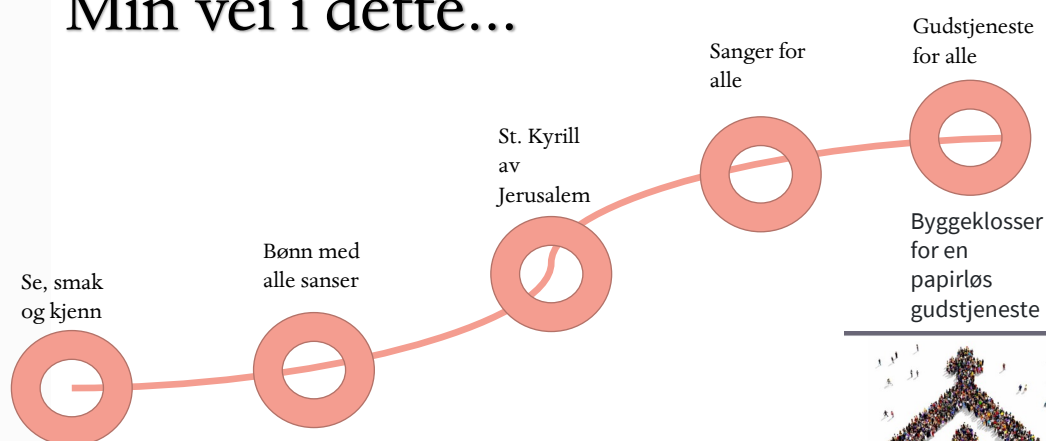
3. fjerne fysiske barrierer

4. fjerne ikke-fysiske barrierer i kirkens tilbud for å sikre alle deltagelse og fellesskap

KM 7.23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken

5

Min vei i dette...

6

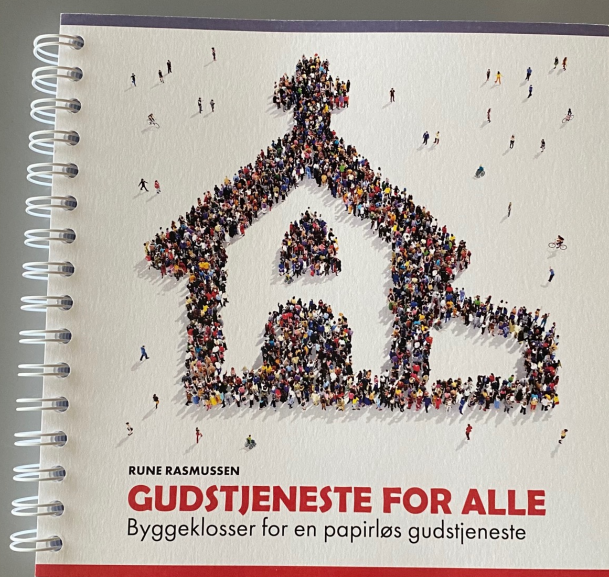

En visjon
En samlebetegnelse

Et helt menneske
Et helt samfunn
Et helt liv
En hel kirke

Gudstjeneste for alle

Byggeklosser for en
papirløs gudstjeneste

HEL-gudstjeneste
Papirløs gudstjeneste
Ekkogudstjeneste
Gudstjeneste for alle

En gudstjeneste for en mere
radikal deltagelse for alle!

9

Fremmer disse Kjerneverdierne:

Fleksibilitet.

Større variasjon og mangfold i uttrykksformer og i ulike musikalske sjangere.

Involvering.

Mer utstrakt brukt av medliturger som involveres både i planlegging og gjennomføring av gudstjenesten.

Stedegengjøring.

Denne kjerneverdien oppfordrer til å inkludere lokale, historiske og kulturelle, uttrykk i gudstjenesten.

10

10

Hva er en HEL-gudstjeneste?

- ▶ En HEL-gudstjeneste er en tilrettelagt gudstjeneste beregnet for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse og utviklingshemninger.
- ▶ Det er en gudstjeneste for alle, der bruk av sansene er mer fremtredende enn i en ordinær hovedgudstjeneste.
- ▶ En gudstjeneste der en gjenkjenner sårbarheten i hele den menneskelige mosaikk.

Hvem er dette for?

Inkludere mennesker med demens

En hjelp for kirkeuvante

Mennesker med ulike funksjonsnedsettelse eller funksjonsvariasjoner

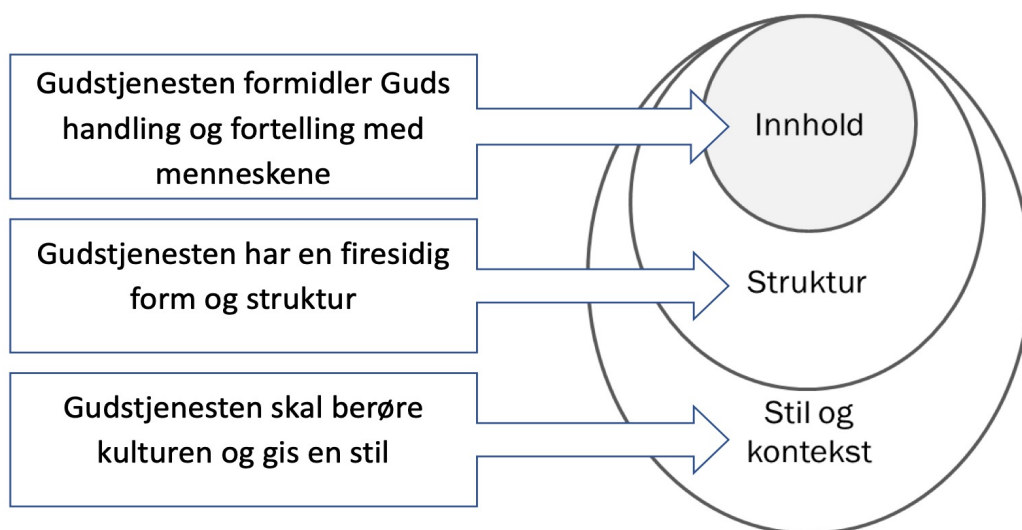
Familiegudstjeneste og trosopplæring

Passer for de fleste i kirkebenken

Kan denne formen for trosutøvelse, sang og liturgi fornye en viktig side ved vår gudstjenestefeiring?

Hvordan gjøre endringer i gudstjenesten?

13

13

Motivasjonen bak – papirløs gudstjeneste

14

Universell utforming for læring

Mens motivasjonen bak universell utforming er å fjerne alle fysiske hindringer, er målet for universell utforming for læring bredere og handler om å fjerne alle hinder fra et læringsmiljø. Det dreier seg om å se at mennesker er forskjellige og derfor lærer forskjellig. Dette gjelder alle mennesker.

Noen av oss er avhengig av tilrettelegging for å lære, men for de fleste vil en bredere tilnærming til formidling og læring fremme læringsresultatet. I en universelt utformet løsning skal hovedløsningen være brukbar for alle. Slik er det også med en universelt utformet læring.

14

Gudstjeneste for alle? – Er det mulig?

- Det er jo umulig – ja, den menneskelige mosaikk er for mangfoldig til å romme alle!
- “Vi forstår jo ikke alt noen av oss» – trenger vi noe annet enn en vanlig gudstjeneste.
- Vi må alle leve i undring. Kan vi ikke bare ha det som vi har det?
- Skal vi legge salmeskatt og tradisjoner til side? Nei – utfyllende for flere
- Ja, men denne formen for gudstjeneste inkluderer ikke alle... Bare noen skritt nærmere

15

En papirløs gudstjeneste

- Bygger på gudstjenestens pulsslag der Gud gir og vi deler
- Hele menigheten deltar i liturgien
- De fleste århundrer har hatt en papirløs gudstjeneste.
- Inkludere flere som av ulike årsaker ikke kjenner tradisjonell liturgi og salmer.
- Dypere deltagelse
- Mål å skape en mer relasjonell gudstjeneste.

16

HEL-gudstjenesten - En papirløs gudstjeneste - en ekkogudstjeneste kjennetegnes av:

Bruker et enklere språk = lettlest norsk

Krever ikke leseferdighet

Taler tydeligere til hele sanseapparat

Bruker Norsk med tegn støtte

Har en enkel melodiføring

Skaper deltagelse gjennom ord, musikk og bevegelse

Styrker fellesskap og tilhørighet i og til gudstjenesten

Trekker flere med som medliturger

Fremmer gudstjenestens rytme av at Gud taler og vi gir vårt gjensvar

Fremmer en mere tidsriktig form for utenatføring og gjenkjennelse

Skaper en «menneskelig gudstjeneste» (Martin Modéus)

17

Call and response

«Call and response» er et mønster i musikk og ord, hvor to distinkte fraser følger etter hverandre, vanligvis utført av ulike musikere eller liturger. Svaret fremstår som en direkte replikk til den første frasen, og man finner dette som et grunnelement i mange ulike liturgiske og musiske tradisjoner. Først synger en forsanger en setning, så gjentar koret eller de andre deltagerne setningen. Formålet med en slik type sang er ikke først og fremst variasjon. Snarere er formålet å styrke fellesskapet gjennom sang og liturgi og ikke minst gjenfinne tilbedelse og gudstjeneste som en dialog. Hele menigheten deltar i liturgien!

18

10:08 man. 23. sep. 19

Gudstjeneste for alle - B: X +

ekkoluturgi.art

GUDSTJENESTE FOR ALLE - BYGGEKLOSSER FOR EN PAPIRLØS GUDSTJENESTE

MENY

ADVENT FOR ALLE
4. NOVEMBER 2023

www.ekkoluturgi.art/

19

20

En papirløs gudstjeneste

Du kan bruke den direkte i gudstjenester og tilrettelagte fellesskap-

Du kan integrere den i annen type formidling-

Altså fleksibel og bygger bro mellom hverdagsfellesskap og gudstjeneste.

Mennesker kan være med uten å kunne lese eller slå opp i en salmebok.

Styrkes ved supplerende kommunikasjon.

Styrker samspill og fellesskap – er mere inkluderende

20

Åpner nye tjenestemuligheter

21

HEL-
gudstjeneste

Papirløs
gudstjeneste

Ekko
gudstjeneste
=
Gudstjeneste
for alle

22

Bestilles fra IKO

Kan bestilles
her i dag!

